

MALPERTUIS

THEATERMAKERS
SINDS 1967

persmap

Europa in de herfst

Piet Arfeuille over *Europa in de herfst*

Naarmate ik vorderde met de voorbereidingen van *Europa in de herfst* werd het me steeds duidelijker dat ik geen documentaire voorstelling wou maken. Krant en televisie geven ons al voldoende informatie en beschouwelijkheid. Bovendien ontdekte ik dat de grote machinaties in de politiek niet louter Europees zijn, maar eigenlijk des werelds. De cruciale vragen zijn zo oud als de wereld zelf en refereren dan ook onmiddellijk aan de oeroude thema's uit de Griekse tragedies.

In de plooiën en kieren van *Oedipus in Kolonos* en *Antigone* (Sophocles) spelen alle thema's die ook in de wereld van vandaag spelen.

Oedipus in Kolonos & Antigone

Wanneer hij ontdekt dat hij z'n vader vermoord heeft en met z'n eigen moeder getrouwd is, steekt koning Oedipus zich uit wanhoop de ogen uit. Door zijn zwager Kreon en zijn twee zonen Polyneikes en Eteocles wordt hij verbannen uit Thebe, de stad die hij 20 jaar succesvol geregeerd heeft. Blind en dakloos zwerft hij rond met z'n dochters Antigone en Ismene tot hij in Kolonos aankomt. Kolonos is een voorstadje van Athene, waar de gastvrijheid hoog aangeschreven staat. Oedipus vraagt er politiek asiel aan. De jonge koning Theseus staat hem te woord. Al spoedig blijkt dat Oedipus' beweegredenen niet louter nobel zijn.

Intussen heeft zich in Oedipus' thuisstad Thebe de strijd ontketend tussen zijn zonen, die azen op de opvolging van hun vader. Diplomatieke onderhandelingen die nu eens

strategisch dan weer verhit zijn, proberen het onheil van een oorlog af te wenden. Tevergeefs. In Thebe worden de wapens ter hand genomen en zonen van Oedipus sneuvelen.

Daar begint de vermaarde *Antigone*-tragedie waarin een zus ijvert voor het respectvol begraven van haar gesneuvelde broer. Kreon, die intussen het regentschap van de stad heeft overgenomen, heeft namelijk een andere begrafenis in gedachten voor de beide broers. Antigone verzet zich daartegen en voert haar strijd tot het uiterste.

Vandaag

De politieke bedrijvigheid wordt getekend in al haar oprechte ambities, maar ook in de uitwassen die ontstaan als die nobelheid met te veel vuur verdedigd wordt. Wanneer

wordt retoriek emotionele chantage? Hoe snel komt de integriteit in gevaar bij politieke plannenmakerij? En wanneer worden persoonlijke vendetta's vertaald in politieke strategieën die de hele wereld meesleuren in het verderf?

Tegenover de politicus staat de burger. Ook hij heeft een verantwoordelijkheid. Laat hij zich leiden door angst en achterdocht; drijft hij op de makkelijke golven van de sensatiezucht, niet zelden aangewakkerd door allerlei media? Of is hij zich bewust van het feit dat hij een gebaar kan stellen en zijn rol kan vervullen in de Gesamtarbeit die politiek zou moeten zijn?

Er is veel te doen omtrent de relatie tussen politicus en burger. Het wederzijdse vertrouwen is zoek. Van de burger - zo lijkt het - wordt meer en meer volgzzaamheid verwacht. In *Antigone* wordt daartegen ingegaan: 'Als een wet het volk niet dient, is het geen goeie wet, maar een regeltje, een plagerij, een sanctie.'

Omgekeerd is het voor de rechtgeaarde politicus opboksen tegen de onderbuik van de samenleving. Het feit dat zijn handelen niet meer autonoom is maar mede bepaald wordt door de dwingende regelgeving van internationale constructies en het geld dat daarmee gemoeid is, heeft zijn zeggenschap verengd tot wat correspondentie Caroline Degruyter de 'softe' onderwerpen noemt. Nog nooit eerder is er in de politiek zo veel gedebatteerd over humaniteit en identiteit. In het verlengde van die identitaire crisis is het onderwerp dan ook geworden: 'Wie hoort er bij en wie niet? Zijn we een open of een gesloten maatschappij?' Dat is nu de discussie.

Hoop zit in het engagement van het individu, en niet per definitie in de grote utopische initiatieven; het verleden heeft bewezen dat die meestal niet opleveren wat we ervan verwachten. Wat *Antigone* doet - tegen het verbod in, legt ze een laken op het naakte lijk van haar gesneuvelde broer - is puur engagement: te midden van de complexiteit stelt ze een gebaar, en dat is voor mij hoopgevend.

(Piet Arfeuille, januari 2018 – foto's © Fred Debrock)

Rolverdeling

Oedipus in Kolonos

Oedipus, gewezen koning van Thebe

Joren Seldeslachts

Theseus, koning van Athene

Timo Sterckx

volk van Athene

Soufiane Chilah

Kreon, schoonbroer van Oedipus

Gorges Ocloo

Ismene, dochter van Oedipus

Lauranne Paulissen

Polyneikes, zoon van Oedipus

Dries De Sutter

Antigone, dochter van Oedipus

Elien Hanselaer

Antigone

Kreon, koning van Thebe

Gorges Ocloo

politici van Thebe

Dries de Sutter, Timo Sterckx, Joren

Seldeslachts & Loes Swaenepoel

Antigone, dochter van Oedipus

Elien Hanselaer

Ismene, dochter van Oedipus

Lauranne Paulissen

Haimon, zoon van Kreon

Soufiane Chilah

Teresias, de ziener

Loes Swaenepoel

Interview met regisseur Piet Arfeuille

door Marlies Corneillie

Je grijpt voor *Europa in de herfst* ondermeer terug naar de oertragedie *Antigone*. Hoe ben je bij die klassieker uitgekomen?

Piet: “Er zijn van die theaterteksten die je ‘standards’ zou kunnen noemen: *Antigone* is er zo één. Ik heb die eigenlijk al heel m’n carrière in het vizier. Vaak wacht je het juiste moment af, het moment waarop alles in de plooi valt en je denkt: now is the time. Dat *Antigone* tegen het besluit van Kreon ingaat, lees ik als de opstand van de burger tegen het politiek gezag. Dat onderwerp is nu levendiger dan een tijd terug, vind ik. Er is veel te doen omtrent de deontologie van de politicus en de verantwoordelijkheid van de burger. Wanneer haar broer Polyneikes als terrorist bestempeld wordt omdat hij zijn eigen stad heeft aangevallen en geen staatsbegrafenis krijgt, protesteert *Antigone* tegen de bekrompenheid van het gezag. Ze spreekt over ongeschreven wetten die groter zijn dan de dagdagelijkse regels en over fundamenteel respect gaan. In polemische tijden als deze, waarin allerlei afgeleide discussies voortdurend inzet van machtsstrijd zijn, vind ik dat een belangrijke mededeling.”

Je eerste uitgangspunt voor de voorstelling was de film *Deutschland im Herbst* uit 1977. Vandaar wellicht ook de titel.

Piet: “In *Deutschland im Herbst* geven verschillende kunstenaars hun mening op het toenmalig klimaat van terrorisme in Duitsland. Of terreur nu uit de linkse dan wel de rechtse hoek komt, altijd ontstaat het uit onvrede met de gang van zaken en is er geweld mee gemoeid dat onschuldige slachtoffers maakt. De bijdrage van Fassbinder aan deze compilatiefilm was een gefictionaliseerde dialoog tussen hem en zijn moeder over de beginselen van democratie. Een fantastisch fragment dat mij ook geïnspireerd heeft voor het tekenen van de relatie tussen *Antigone* en *Ismene*, haar zus. In die dialoog worden cruciale vragen gesteld die zo oud zijn als de wereld zelf en ook onmiddellijk refereren aan de grote vragen van de Griekse tragedieschrijvers. ‘Moet je geweld met geweld beantwoorden,’ is er zo één. Een even universele als actuele vraag, die op het moment van de IS-aanslagen in Parijs (2015) en Brussel (2016) weer aan relevantie gewonnen had. Nog geen jaar later was het heetste hangijzer voor Europa het vluchtelingenprobleem: ook weer een gevolg van het gevoerde geopolitieke beleid en de terreur die daaruit voortvloeit. Deze twee problematieken zorgen voor veel onrust in Europa en brachten me inderdaad bij de titel *Europa in de herfst*. Nog later heb ik besloten geen documentaire voorstelling te maken, maar om effectief terug te gaan naar de bakermat van onze geschiedenis en te zien of ik iets over vandaag kon vertellen met de tragedies van toen.”

En die parallel vond je in *Oedipus in Kolonos* en *Antigone*?

Piet: “*Oedipus in Kolonos* is, denk ik, het minst gespeelde stuk uit de Thebaanse cyclus. Toch ben ik er erg van gaan houden. Nadat Oedipus zich de ogen heeft uitgestoken en verbannen wordt uit zijn thuisstad Thebe, komt hij terecht in Kolonos - een gebied dat onder het gezag van koning Theseus van Athene valt en bekend staat om z’n gastvrijheid. Een attitude die onder druk komt te staan wanneer de haveloze vreemdeling en incestpleger Oedipus er aanklopt. Het spanningsveld tussen de empathische correctheid van Theseus en de onverdraagzame onderbuik van de samenleving die hij bestuurt, is de onderstroom waarop het verhaal zich beweegt. In *Antigone* probeert Kreon dan weer een voorbeeld te stellen dat terroristen moet afschrikken. Een belangrijke toevoeging is het feit dat zijn realpolitiek niet autonoom is, maar mede bepaald wordt door internationale relaties, dwingende samenwerkingsverbanden en het geld dat daarmee gemoeid is.”

Correspondente Caroline Degruyter schrijft dat de kapitaalmarkt het onderscheid tussen links en rechts vervaagd heeft.

Piet: “Kan ik wel volgen. De algehele onderwerping aan het kapitalistische systeem en de dwingende regelgeving van de internationale constructies zorgt ervoor dat nationale regeringsleiders nog weinig zeggenschap hebben over de grote onderwerpen of de vraagstukken die er fundamenteel toe doen, zoals bijvoorbeeld economie. Hun aandacht verschuift dan ook noodzakelijkerwijze naar *softere* onderwerpen, zoals Degruyter dat dan noemt. Zelden in de politiek is er zo veel gedebatteerd over humaniteit en identiteit. En in het verlengde van die identitaire crisis is het onderwerp dan ook geworden: ‘wie hoort er bij ons en wie niet? Zijn we een open of een gesloten maatschappij?’ Dat is nu de discussie.”

Dat *welkom* vs *niet welkom* voelde je ook heel erg met de komst van Puigdemont in België. Ik begrijp dat je hier ook een parallel ziet met *Oedipus in Kolonos*.

Piet: “Als afvallige in z’n thuisstad, zoekt Oedipus bijval in een andere stad. Politiek asiel dus. Maar wat zijn z’n bedoelingen? Is z’n toestand werkelijk zo meelijwekkend of heeft hij een verborgen agenda? Of kunnen die twee ook hand in hand gaan? Het duurde niet lang voor Puigdemont z’n verblijf in België ook gebruikte voor politieke doelstellingen. In *Oedipus in Kolonos* heeft Oedipus absoluut een plan, en het is politiek op een bedenkelijk niveau.”

De verborgen politieke agenda’s zorgen voor wantrouwen bij de burger. Maar ook omgekeerd lijkt het alsof het vertrouwen in de burger afneemt.

Piet: “Je moet in de pas lopen of anders word je gestraft. Dat is toch veel meer de sfeer nu. Dat zit ook heel sterk in *Antigone*. Haimon, de geliefde van Antigone, zegt het tegen z’n vader: ‘Als een wet het volk niet dient, is het geen goeie wet, maar een regeltje, een plagerij, een sanctie’. Vertrouwen in de kracht van de burger en hoe hij constructief

kan meewerken aan het maatschappijmodel, heeft plaatsgemaakt voor achterdocht en de dwingende eis tot volgzzaamheid. Doe je dat niet, dan ben je schuldig.”

We hoorden het pleidooi voor nuance m.b.t. schuld ook al in jouw regie van GAZ. *Pleidooi van een gedoemde moeder.*

Piet: “Ik las een interessant gesprek met Christine Mussche in Humo n.a.v. de #Metoo-hetze. Daar maakt ze duidelijk dat er achter iedere schuld een verhaal zit, en dus verzachtende omstandigheden. Tegelijkertijd hoeft dat nog niet altijd te betekenen dat de schuld per definitie onbestraft moet blijven. Maar de strafmaat moet wel afgewogen worden en er moet ook de overtuiging zijn dat die straf iets constructiefs gaat opleveren. Ik laat Oedipus zeggen: ‘Ik wil niet gestraft worden. Ik ben al gestraft. Vanzelf. Ik heb geen behoefte aan een omgeving die mij daar voor de rest van mijn dagen aan herinnert’.”

Europa in de herfst mag dus aangekondigd worden als een bewerking van Oedipus in Kolonos en Antigone.

Piet: “Dat is wat de mensen te zien zullen krijgen. De acteurs spelen de personages uit de twee tragedies, maar we kiezen niet voor de archaïsche poëzie en breedvoerige lyriek van het origineel. Ik heb de twee stukken herschreven. En het lotsthema, dat in de Griekse tragedie stevig geworteld is in de mythologie van de godenwereld, wordt hier getekend als een sociaalpsychologisch falen.”

In beide verhalen vergaat het de hoofdpersonages niet goed. Er moeten veel mensen sterven vooraleer de machthebbers tot inkeer komen. Als spiegel naar vandaag dus niet bepaald hoopgevend voor de toekomst van Europa?

Piet: “De hoop zit voor mij in het engagement van het individu, niet in de grote utopische initiatieven want het verleden heeft geleerd dat die meestal niet opleveren wat we ervan verwachten. Wat Antigone doet is puur engagement: ze gaat rechtstreeks in tegen het bevel met concrete acties. In de plooien van het verhaal, vinden we ook mildheid en empathie zoals Theseus die, ongeacht de vijandigheid van het volk, Oedipus toch tot burger van de stad Kolonos maakt. Theseus is in die zin toch een soort Angela Merkel. Mensen die te midden van de complexiteit van een situatie een gebaar stellen, dat is voor mij hoopgevend.” (*Marlies Corneillie*)

Dramaturg Klaas Tindemans over het repetitieproces

Voor *Europa in de Herfst* hebben regisseur Piet Arfeuille en zijn ensemble van jonge toneelspelers niet geprobeerd om *Deutschland im Herbst* te ‘actualiseren’, de film fungeerde hoogstens als aanleiding, een enkele keer als inspiratiebron. Inspiratie voor een zoektocht naar ‘het persoonlijke in het politieke’ (en omgekeerd), waarmee het project toch weer aansluit bij vragen die in dit herdenkingsjaar – 50 jaar na mei 68, of 200 jaar na de geboorte van Karl Marx – gesteld worden. Vragen over de zin van politiek handelen, van politiek activisme in het bijzonder, over de noodzaak – al dan niet – om op het politieke terrein ook met échte politieke middelen te strijden. Of met middelen die uit de eigen ziel putten? Of met middelen die de grens van de wet met letterlijk geweld overschrijden?

Welk materiaal lag er op tafel bij aanvang van het repetitieproces? Een documentaire – voorlopig onuitgegeven – over de realiteit van het gevecht met procedures tijdens de zogenaamde ‘asielcrisis’. Oude toneelstukken, Griekse tragedies over ballingschap, onbegrip, dood, vervolging, rebellie, geschreven door Sophocles: *Oedipus in Kolonos* en *Antigone*. Teksten van verdragen over de mensenrechten, over de loodzware administratieve tocht van de asielzoekers, over een apocalyptische visie op deze wegsmeltende planeet aarde, over de almacht van de financiële economie die de politiek gijzelt, over de regelgeving inzake lijkbezorging. Veel stof tot nadenken en tot praten dus. Samen lezen we de tragedies, we gooien er alle goden, profeten en andere bovennatuurlijke verschijnselen uit. De toneelspelers gaan ermee spelen, ze leggen hun eigen woorden in de mond van de wegwijnende Oedipus (blind, verbannen, rancuneus), van de opstandige Antigone (vastbesloten, maar niet altijd even welbespraakt), van de aarzelende koning Theseus en de arrogante koning Kreon, en van de al die meer of minder geëngageerde burgers die zichzelf verplichten tot commentaar, tot meningen en meninkjes – of, in het beste geval, tot zwijgen. Uit die reusachtige hoeveelheid dialogen, uitdeinende conversaties of (fictieve) vergaderingen – hulde aan diegene die alles uittikte – distilleert Piet Arfeuille een script, dat vrij keurig de verhaallijnen van Sophocles volgt, maar dat tegelijk opmerkelijk eigentijds klinkt. Die 2500 jaar tussen de antieken en vandaag zijn snel overbrugd, zo lijkt het, zonder dat het eruit ziet als een wollige mededeling over hoe ‘universeel’ gevoelens en bekommernissen toch wel kunnen zijn. De antieke tragediedichters zijn niet zomaar ‘tijdloos’, je moet ze onder handen nemen, je breekt ze in stukken, gooit ballast overboord, je plakt ze terug aan elkaar (maar je blijft de kleefband zien, dat mag) en dan weerklinkt het refrein van de geschiedenis. Die geschiedenis herhaalt zich, zo merkte Marx op, de eerste keer doet ze zich voor als tragedie, de volgende keer als klucht. En de zoveelste keer later? Opnieuw als treurspel, of als brutale farce? Als *mockumentary* of als *fake news*? ‘Universeel’ en ‘tijdloos’ – als we deze vervelende woorden toch even mogen gebruiken, in postmoderne tijden – is in ieder geval het

menselijk leed dat aangrijpend blijft, ook als het ‘alleen maar’ nagebootst wordt door jonge toneelspelers die, volgens de vooroordelen van lieden van middelbare leeftijd, zoals ondergetekende, toch zo weinig levenservaring hebben, zo veraf staan van dood en vergankelijkheid. Was het maar waar! Was ‘de jeugd’ maar ongerept! Niet dus, en van de melancholie van de generatie na ons maken we schaamteloos gebruik. Niet omdat we zo graag mensen te kijk zetten, in hun imitaties van *Weltschmerz*, maar omdat we onszelf herkennen in die vaak onpeilbare gevoeligheid. En omdat we blij verrast zijn over de nauwkeurigheid waarmee jonge spelers die antieke figuren – geen dagdagelijkse mensen bij Sophocles – weten te doorgronden en met hun eigen kwetsbaar lichaam en kwetsbare taal gestalte weten te geven. (Klaas Tindemans)

bijlage 3

Scenografe Amber Vandenhoeck over het decor

“De verhalen van *Oedipus* en *Antigone* tekenen zich af tegen de ruïnes van een grootstad, in het verleden of vandaag. Van bij het begin was het duidelijk dat Piet Arfeuille aan de hand van de Thebaanse tragedie een hedendaags verhaal wilde vertellen. Het spanningsveld tussen de realiteit van Sophocles meer dan 2000 jaar geleden en de hedendaagse realiteit, intrigeerde mij. Zijn het de restanten van Griekse tempels en koninklijke verblijven of staan de personages op het dak van een modern appartementsgebouw? Of nog: op het dak van de wereld? De vragen die de tijdsgenoten van Sophocles zich stelden lopen parallel met de vragen die wij ons stellen. Daarom wilde ik het decor ook iets existentieels geven. Zo kan de put in het midden van het decor symbool staan voor de zwarte gaten in de ruimte, alles verslindend komt het op ons af. De aluminiumwand kan een spiegel zijn, zoals we er in sprookjes vaak zien. Of de spiegel waarin we onszelf ’s morgens in de badkamer bekijken. Kunnen we onszelf nog recht aankijken? Of is het de muur van een architecturaal gebouw? Een verschroeiende zon waarvoor het laatste leven op aarde geen bescherming kan vinden? Er werd bewust gekozen voor restmateriaal met een ruw karakter zoals hout en dakbedekking. Het afgetakelde materiaal staat in schril contrast met de poëtische taal en formele politieke houding van de personages. Zij spreken gecodeerd, terwijl hun materiële omgeving tot niks herleid is. Tegelijkertijd straalt het decor de onverbiddelijkheid van de natuur uit. Te midden van een woeste zee proberen de gekapseide bemanningsleden aan boord te blijven van hun vlot. Meteen weer een link naar de vluchtelingen die vandaag de Middellandse zee proberen over te steken.” (Marlies Corneillie)

Credits

Productie: Theater Malpertuis

Tekst: Piet Arfeuille naar Sophocles

Spel: Joren Seldeslachts, Soufiane Chilah, Elien Hanselaer, Gorges Ocloo, Dries De Sutter, Timo Sterckx, Loes Swaenepoel en Lauranne Paulissen

Regie: Piet Arfeuille

Dramaturgie: Klaas Tindemans

Decorontwerp: Amber Vandenhoeck

Lichtontwerp: Marc Van Denesse

Kostuumontwerp: Lieve Pynoo

Productieleiding: Rik Teunis

Regie-assistentie: Frédérique Vansteenwegen

Scènefotografie Fred Debrock

Technische realisatie: Amber Vandenhoeck, Lies Van Loock, Rik Teunis, Wim Loobuyck, Joost Coorevits, Helmi Demeulemeester, Tijs Michiels, Katia Claeys en Martine Blauwet

Communicatie Marlies Corneillie

Met steun van Tax Shelter Belgium

Over regisseur Piet Arfeuille

Piet Arfeuille (1961) is zijn theatercarrière ooit gestart in West-Vlaanderen. Voor zijn allereerste productie *De Golf* (gebaseerd op een roman van Morton Rhue) zette hij meer dan honderd leerlingen op de scène van het Klein Seminarie in Roeselare. De productie trok zo'n aandacht dat ze prompt geprogrammeerd werd door het toenmalige Koninklijk Jeugdtheater in Antwerpen. Zowel in het

amateurcircuit als in het semi-professionele Theater de Schaduw, wat hij in 1994 oprichtte in een landelijke wijkkapel in Ardooie, maakte hij opvallende producties: een sfeervolle bewerking van Kristien Hemmerechts' debuutroman *Een zuil van zout* en de publiekstrekker *Langs de wegen* (*The very best of Vlaams boerendrama*) waarmee hij het genre van de theaterwandeling zowat uitvond.

Ondertussen studeerde hij tussen 1990 en 1994 aan de Toneelacademie en de Jekerstudio Maastricht. Onmiddellijk na zijn opleiding ging hij acteren bij Hollandia, het toenmalige gezelschap van regisseur Johan Simons. Vervolgens haalde Limelight Kortrijk hem binnen en zette hij zijn regisseurswerk verder in professionele omstandigheden. Uit die periode dateren *For the one and only*, *Bloedbruiloft* (Federico Garcia Lorca) en een bewerking van *Lost language of the Cranes*, een roman van David Leavitt.

Met zijn adaptaties van klassiek repertoire voor HETPALEIS van Antwerpen, kwam de doorbraak. *Raadseltjes* (naar de Oedipustragedie) werd genomineerd voor de Signaalprijs 2000, *Romeo en Julia* trok volle zalen en zijn *Hamlet* werd door de pers bestempeld als zowat het beste wat er in het seizoen 2004-2005 te zien was.

Ondertussen gaf Arfeuille ook les aan verschillende toneelscholen: Rits Brussel, Conservatorium Gent, Toneelacademie Maastricht. Maar vooral in de Fontys Academie voor Drama in Eindhoven (nu: Tilburg) experimenteerde hij volop met een nieuwe vormtaal. Daaruit resulteerden uiteindelijk eigenzinnige voorstellingen als *Are you ready, are you ready for love?* (Productiehuis Brabant, 2005, 2007 en 2011), *Woyzeck* (De Wetten van Kepler, 2006 en 2007) en *Tagestöter* (De Wetten van Kepler, 2007). In 2008 maakte hij voor HETPALEIS een controversiële bewerking van Shakespeares' laatste stuk *De Storm* waarvan recensent Marc Cloostermans schreef dat "Arfeuille een heidens kunstwerk had gemaakt." In 2009 ging *2019 (Droomspel)* in première voor het Zuidelijk Toneel Eindhoven. Zowel deze voorstelling als het eigenzinnige *De Zaak* (2011), zijn eerste nieuwe voorstelling als artistiek leider van Theater Malpertuis, werden door De Standaard opgelijst in de eindejaarslijstjes van de

beste voorstellingen. *Recht zal zijn wat ik zeg!* (2012) werd in De Morgen dan weer geroemd als 'teksttheater van de bovenste plank' en als één van de tien beste theatervoorstellingen van 2013.

Inmiddels is Arfeuilles koers in Malpertuis duidelijk: traditie en innovatie gaan er hand in hand. Er is plaats voor repertoire- en teksttheater, zoals *Herfstsonate* van Ingmar Bergman (2012), maar evenzeer voor avontuurlijkheid en vernieuwing - zoals bleek uit *Light as a feather, Green as an apple* (2012) - en samenwerking en cross-over met andere disciplines. *Yesterday (or how we felt about the rumour)* (2011) was zo'n pareltje waarin Arfeuille samenwerkte met cineaste Nathalie Teirlinck.

Samen met acht acteurs, onder wie Tania Van der Sanden en Lukas Smolders, blies Arfeuille eerder dit seizoen Anton Tsjechovs eersteling *Ivanov* (2015) nieuw leven in. Knack had het over een 'zuiver, sterk en tot nadenken stemmend portret van onze samenleving', Cobra.be over 'een uitstekend acteursregisseur' en De Morgen noemde het samenspel van de acteurs dan weer 'verbluffend'.

In 2015 maakten auteur Tom Lanoye en Piet Arfeuille hun wens waar door samen met elkaar te werken voor de voorstelling *GAZ. Pleidooi van een gedoemde moeder* met Viviane De Muynck in de hoofdrol. De Standaard schreef: 'Viviane De Muynck laat diep in haar ziel kijken... Ze kijkt niet met haar irissen, maar met haar binnenste, met haar hele historiek' en volgens Theatermaggezien 'wordt het nog maar eens duidelijk hoe en waarin een klein ensemble als Theater Malpertuis groot kan zijn'.

Hele dagen uit de bomen – een bewerking van een tekst van de Franse schrijfster Marguerite Duras met Tania Van der Sanden, Karlijn Sileghem en Piet Arfeuille kreeg in 2016 de volgende perscommentaar: '*Hele dagen in de bomen* is het kristalheldere snijpunt van een heel oeuvre, strak en consequent als altijd' (De Standaard) en Knack noemde het 'een secuur geregisseerd, intimistisch kleinood met een dwingend, tegendraads verstild ritme'.

De acteurs

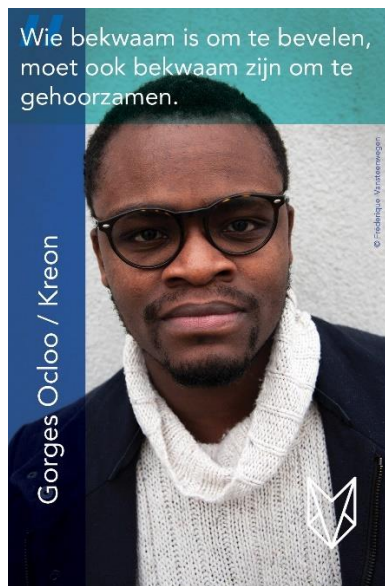
Joren Seldeslachts
°1986
LUCA School of Arts Leuven

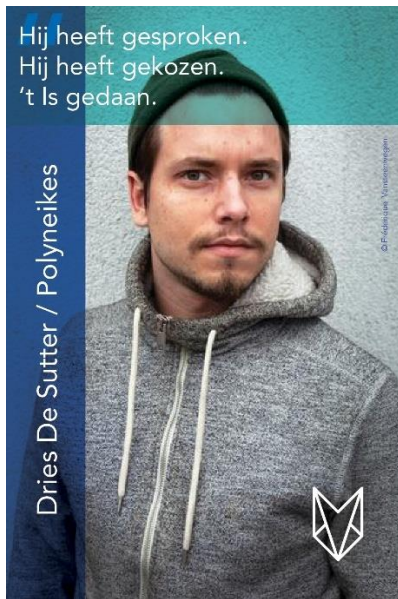
Soufiane Chilah
°1991
RITS Brussel

Elien Hanselaer
°1989
KASK Gent + East 15 Londen

Gorges Ocloo
°1988
RITS Brussel

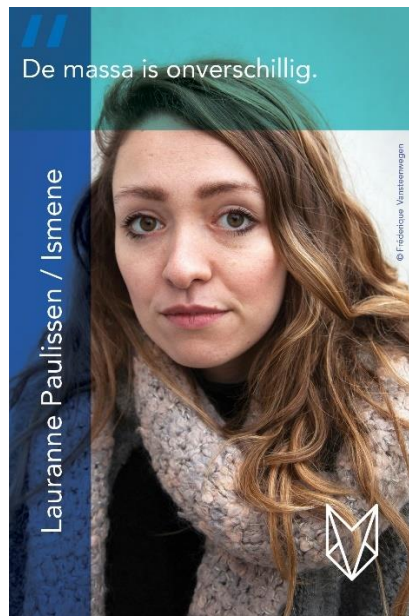
Dries De Sutter
°1990
Conservatorium Antwerpen

Timo Sterckx
°1995
KASK Gent

Loes Swaenepoel
°1994
KASK Gent

Lauranne Paulissen
° 1991
Conservatorium Antwerpen

Over de medewerkers

Amber Vandenhoeck (decor) volgde monumentale kunsten en scenografie aan de Academie van Antwerpen. Nadien werkte zij in verschillende functie's voor o.a. *Angelos* van Jan Fabre, muziektheater Transparant, Operadagen Rotterdam, Rasa vzw, DeDagen, Kapitein Winokio,... . In 2009 begon ze bij dansgezelschap Peeping Tom als techniekster op hun vele internationale tournees. Al doende werd zij ook nauw betrokken bij het ontwerpen en creëren van de nieuwe voorstellingen waaronder *A Louer*, *Vader*, *Moeder* en *The Land* (Residenz Theater München). Vanaf 2017 ontwerpt ze ook vaker met andere makers en gezelschappen. Zo maakte ze met David Marton een bewerking van de roman *On the Road* voor de Munich Kammerspiele en met Romie Esteves van cie. La Marginaire uit Bordeaux een bewerking van *Les nocces de Figaro*. Het is Vandenhoecks eerste samenwerking met Piet Arfeuille.

Mark Van Denesse (lichtontwerp) ging onmiddellijk na zijn studies aan de slag als lichttechnicus bij de Vlaamse Opera. Na enkele jaren als freelance theatertechnicus volgde in 1998 een engagement als inspiciënt/lichtontwerper bij Toneelhuis. Sinds 2000 realiseert hij lichtontwerpen op vrije basis zowel in binnen- als buitenland voor theater, opera en dans. Hij werkte o.a. reeds met Luk Perceval (*Oom Vanja*, *Tristan und Isolde*, *Traum im Herbst*, *Marienvesper*, *Dood van een handelsreiziger*, *Maria Stuart*, *Hamlet*, *Macbeth*, *In ongenade*, *Platonov*, *Front*, *het jaar van de kreeft*), Johan Simons (*Vrijdag*, *Richard III*, *Oresteia*, *Het leven een droom*, *De vergeten straat*, *Herzog Blaubarts Burg*, *La grande bouffe*) en verder werkte hij nog met Dimitër Gottscheff, Jan Decorte, Josse De Pauw, Theater Zuidpool, Olympique Dramatique, Alize Zandwijk, Lazarus e.a.. Sinds 2010 ontwerpt hij ook de decors voor Bart Meuleman (*Gregoria*, *Man in de mist*, *Half elf zomeravond*, *De verwondering*, *Hedda Gabler*) en Simon De Vos (*Romeo en Julia*, *We stierven nog lang en gelukkig* en *Metamorfosen*). Bij Malpertuis ontwierp hij het licht voor *Ivanov* en *Hele dagen in de bomen*.

Lieve Pynoo (kostuumontwerp) volgde haar opleiding aan de modeacademie van Antwerpen waarna ze onmiddellijk als kostuumontwerpster voor film en theater aan de slag ging. Ze werkte onder meer voor Josse de Pauw, Ivo van Hove, Arne Sierens, De Enthousiasten, Needcompany en Dito Dito. Daarnaast gaf ze ook enkele jaren les aan de Modeacademie van Antwerpen als docent toneelkostuumontwerp. Jarenlang werkte ze als ontwerper bij het Belgische modehuis A.F. Vandevorst. Samen met Marij De Brabandere stichtte ze het label Pynoo, dat ieder seizoen capsulecollecties zal uitbouwen rond iconen uit de klassieke vrouwengarderobe. Pynoo werkte eerder met Arfeuille samen voor *Hamlet*, *Woyzeck*, *De Zaak*, *Herfstsonate*, *Lenz*, *Ivanov* en *Hele dagen in de bomen*.

Klaas Tindemans (dramaturgie) is doctor in de Rechten en werkt als docent/onderzoeker (performance studies, dramaturgie, cultuurbeleid, politieke theorie) aan het 'Royal Institute for Theatre, Cinema and Sound' (RITCS) in Brussel. Hij is ook als onderzoeker verbonden aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB), en hij doceert

cultuurgeschiedenis aan het Koninklijk Conservatorium Brussel (KCB). Hij was (en is) ook actief als dramaturg: met regisseur Ivo van Hove (1987-1995), bij de Roovers (2001-2011), bij BRONKS (2001-2009), met Lies Pauwels (2012), Chokri Ben Chikha (2013), Anne Teresa De Keersmaecker (2015) en nu dus Piet Arfeuille. Hij schreef en regisseerde twee toneelstukken: *Bulger* (2006) en *Sleutelveld* (2009). Voor *Bulger* ontving hij de 'Förderpreis für neue Dramatik' in 2008. Hij publiceert in academische en culturele tijdschriften, over politiek, recht en theatraaliteit, over antieke tragedie en 17de-eeuws theater, over hedendaags (documentair) theater en over cultuurbeleid.

Over Theater Malpertuis

Theater Malpertuis is een productiehuis waar traditie en innovatie hand in hand gaan. Met maatschappelijke, filosofische en kunstzinnige voorstellingen wil Malpertuis zowel de cultuur- als de kunstliefhebber bereiken, beroeren en inspireren.

Theater Malpertuis vervoegt in het seizoen 1976-1977 de professionele sector. Tot midden jaren '80 drukt vooral regisseur Jo Gevers zijn stempel op de artistieke werking. In die periode valt Malpertuis herhaaldelijk op door zijn bijwijlen anarchistische voortrekkersrol in de zoektocht naar fris en vernieuwend theater. Zo introduceerde het onder meer het werk van Lars Noren in Vlaanderen. In 1986 staat Malpertuis mee aan de wieg van de Vlaamse Golf, als *De getemde feeks*, Dirk Tanghes entree in de theaterwereld, geselecteerd wordt voor Het Theaterfestival.

Dirk Tanghe komt vanaf 1993 aan het roer van Malpertuis. Hij regisseert er succesvolle grote-zaalproducties; de reisvoorstellingen groeien sterk. Sam Bogaerts legt zich vanaf 1996 voornamelijk toe op het uitbouwen van een vaste spelerskern. Eind jaren '90 verwerft Malpertuis haar eigen huis. In 2003 neemt Bob De Moor zowel de artistieke als zakelijke leiding van het gezelschap over, geassisteerd door Danny Keuppens. Ze bouwen een reputatie op met toegankelijk en vaak literair verteltheater.

Als Bob De Moor en Danny Keuppens in 2007 aankondigen de fakkel te willen doorgeven, wordt Piet Arfeuille aangezocht om artistiek leider te worden. Hij begint op 1 januari 2010. Het publiek van Theater Malpertuis wordt vanaf dat moment uitgedaagd. Het aanbod is diverser, met naast het vertrouwde teksttheater ook meer hybride voorstellingen, waaronder het eigenzinnige *De Zaak* (2011). Arfeuilles eerste nieuwe voorstelling als artistiek leider van Theater Malpertuis werd door *De Standaard* geselecteerd voor de eindejaarslijstjes van de beste voorstellingen.

Inmiddels is Arfeuilles koers in Malpertuis al lang duidelijk: traditie en innovatie gaan er hand in hand. Er is plaats voor repertoire- en teksttheater, zoals *Herfstsonate* van Ingmar Bergman (2012), *Recht zal zijn wat ik zeg!* (2012), *Lenz* (2014) naar Georg Büchners gelijknamige novelle, en een bejubelde bewerking van Tsjechovs *Ivanov* (2015). Ook avontuurlijkheid, vernieuwing, samenwerking en cross-over met andere disciplines komen aan bod. Zeven jaar na het pareltje *Yesterday (or how we felt about the rumour)* kijkt Arfeuille uit naar een nieuwe samenwerking met cineaste Nathalie Teirlinck voor een bewerking van het werk van Raymond Carver in de productie *Wil je aub stil zijn aub?*.

Volledige speellijst

za	13-1-2018	14:00	Theater Malpertuis	Tielt
ma	15-1-2018	19:00	Theater Malpertuis	Tielt
wo	17-1-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt
do	18-1-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt
vr	19-1-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt
za	20-1-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt
di	23-1-2018	20:00	Vooruit	Gent
wo	24-1-2018	20:00	Vooruit	Gent
do	25-1-2018	20:00	Vooruit	Gent
vr	26-1-2018	20:30	CC Strombeek	Strombeek-Bever
di	30-1-2018	20:00	KAAP	Brugge
do	1-2-2018	14:00	Theater Antigone	Kortrijk
do	1-2-2018	20:15	Theater Antigone	Kortrijk
vr	2-2-2018	20:15	Arenbergsschouwburg	Antwerpen
za	3-2-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt
ma	5-2-2018	14:00	Theater Malpertuis	Tielt
di	6-2-2018	14:00	Theater Malpertuis	Tielt
wo	7-2-2018	20:15	Het Gevolg	Turnhout
wo	21-2-2018	10:00	CC De Spil vzw	Roeselare
wo	21-2-2018	20:30	CC De Spil vzw	Roeselare
do	22-2-2018	20:15	C-mine Cultuurcentrum Genk	Genk
vr	23-2-2018	20:15	CC de Kern	Wilrijk
za	24-2-2018	20:30	CC De Grote Post	Oostende
do	1-3-2018	20:30	Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond	Amsterdam
vr	2-3-2018	20:30	Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond	Amsterdam
za	3-3-2018	20:30	Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond	Amsterdam
zo	4-3-2018	20:30	Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond	Amsterdam
wo	7-3-2018	20:00	KVS	Brussel
do	8-3-2018	20:00	KVS	Brussel
vr	9-3-2018	20:00	CC De Schakel	Waregem
za	10-3-2018	20:30	Theater Malpertuis	Tielt